

Trnavec *Orconectes limosus*

Opis: Sladkovodni rak deseteronožec. Telo odraslega raka meri do 12 cm, je svetlo rjave, temno rjave ali olivno zelene barve. Na zgornji strani trebušnih segmentov in na njihovih stranskih izrastkih so rdečerrjave proge. Na straneh sprednjega dela koša (na "licih") so številni trni (od tod slovensko ime vrste), preostali del koša je razmeroma gladek. Koš trupa se na hrbtu ne stika. Na konicah klešč je oranžna, nato pa črna progga.

Odrasel trnavec, Foto: arhiv Zavoda Symbiosis

Domovina: severovzhodni del Združenih držav Amerike.

Razširjenost v Sloveniji: Leta 2004 je bil zabeležen na Hrvaškem, kamor se je razširil z Madžarske po reki Donavi in se je nato širil gorvodno v smeri proti Sloveniji. Leta 2015 je bil odkrit v gramoznici ob Dravi, kmalu pa tudi v sami reki.

Mladosten trnavec, Foto: arhiv Zavoda Symbiosis

Življenjski prostor: Naseljujejo počasi tekoče reke, ribnike in jezera. Sposobni so prilagajanja na različne življenjske razmere in lahko preživijo tudi v onesnaženih in močno eutrofnih vodah.

Poti vnosa: Trnavec je bil naseljen v Evropo že leta 1890, in sicer kot nova vrsta raka, ki bi nadomestila zaradi račje kuge poginule domorodne rake. Od tam so se spontano in z novimi vnosi razširili po vsej Evropi.

Vplivi: Trnavec se v primernih pogojih zelo hitro širi po vodotokih. Raziskave iz tujine kažejo, da vrsta izrinja domorodne vrste rakov s tekmovanjem za življenjski prostor in hrano. Z objedanjem vodnega rastlinja tudi spreminjajo življenjski prostor za ribe in različne nevretenčarje. Trnavci so tudi prenašalci glivi podobne boleznir račje kuge, ki je za domorodne vrste rakov praviloma smrtna.

Dodatna literatura:

U.S. Fish and Wildlife Service. (2015). Spiny-Cheek Crayfish (*Orconectes limosus*). Ecological Risk Screening Summary. Pridobljeno od <https://www.fws.gov/fisheries/ANS/erss/highrisk/Orconectes-limosus-ERSS-revision-June-2015.pdf>

Hudina, S., Faller, M., Lucić, A., Klobučar, G., & Maguire, I. (2009). Distribution and dispersal of two invasive crayfish species in the Drava River basin, Croatia. Knowledge and Management of Aquatic Ecosystems, 394–395. <http://doi.org/10.1051/kmae/2009023>